

ДУДНИК Юрій

ВПЛИВ МЕДІАНАРАТИВУ БЕЗПЕРСПЕКТИВНОСТІ НА МОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ

У сучасному інформаційному просторі, особливо в умовах війни, Росія активно використовує соціальні мережі для поширення дезінформації, спрямованої на формування почуття безперспективності серед української молоді. Особливу роль у цьому відіграють анонімні телеграм-канали, які маскуються під українські джерела.

За даними опитування української молоді, проведеного з 19 червня по 21 липня 2024 року Центром аналізу та соціологічних досліджень (CISR) Міжнародного республіканського інституту (MPI) в межах програми USAID «Мріємо та діємо» (*Результати опитування української молоді 2024 – mriemotadiemorazom*, б. д.), українська молодь у віці 16-35 років серед соцмереж та месенджерів надала перевагу Telegram, YouTube та Instagram. Щодня або кілька разів на день їх переглядало 86%, 70% та 66% опитаних відповідно. Також була зібрана інформація щодо довіри до анонімних телеграм-каналів: не довіряють 26%, скоріше не довіряють 44%, скоріше довіряють 17%, цілком довіряють 2%, не знайомі з таким поняттям 11%, мали з труднощі з відповіддю 1%.

Ці дані свідчать про імовірний значний вплив телеграм-каналів та інших соціальних мереж на формування інформаційного середовища, в якому перебуває українська молодь.

Згідно з теорією самодетермінації, для збереження внутрішньої навчальної мотивації студентів необхідно задовольняти потреби в автономії, компетентності та соціальній підтримці. Медіанаративи, що культивують почуття безперспективності, можуть підривати

ці потреби, викликаючи апатію, відчуження та зневіру у значенні навчання та особистісного зростання.

Іншою вагомою пояснюючою моделлю є когнітивна теорія А. Бека, яка стверджує, що думки та інтерпретація подій мають значний вплив на емоційний стан, який, відповідно, впливає на те, які моделі поведінки будуть обрані в подальшому.

Таким чином, це дає можливість припустити, що дезінформація, спрямована на зневіру у майбутньому, здатна запускати ланцюгову реакцію, де пусковим механізмом слугує інтерпретація такої інформації як правдивої або імовірної. В результаті цього відбуваються зміни у емоційному стані, навчальній активності і, в решті-решт, академічній успішності.

Широким полем можливостей для вивчення впливу емоційної тривоги, почуття невизначеності та безперспективності на мотивацію до навчання виявився період пандемії COVID-19.

Зокрема, у дослідженні, проведеному R. F. Cayubit (2024), вивчався вплив пандемії COVID-19 на сенс життя, життєву орієнтацію та академічну мотивацію. Було виявлено, що тривога через COVID-19 негативно впливала на академічну мотивацію, наявність сенсу та життєву орієнтацію. Отримані результати також вказують на позитивний зв'язок між тривогою щодо COVID-19 і пошуком сенсу життя.

В іншому дослідженні, проведеному авторами J. Dong et al. (2024), було вивчено взаємозв'язки між адаптацією до навчання, психічним здоров'ям, мотивацією та стратегіями саморегульованого навчання (SRL) серед аспірантів у період пандемії COVID-19. Досліджувалися п'ять стратегій SRL: самомоніторинг, управління часом і середовищем, саморегуляція зусиль, навчання однолітків і критичне мислення.

Результати показали, що більшість стратегій SRL помірно позитивно корелювали між собою та із самоефективністю в мотивації. Негативний емоційний стан був пов'язаний із вищими рівнями стресу, тривоги та депресії, а також із нижчими показниками саморегуляції часу й зусиль. Виявлено, що позитивний емоційний стан сприяв використанню стратегій SRL, тоді як негативний мав незначний стримуючий ефект.

Таким чином, на сьогодні існує суттєвий ризик негативного інформаційного впливу на студентську молодь через соціальні мережі.

Психологічні теорії, зокрема теорія самодетермінації та когнітивна теорія А. Бека, дозволяють прогнозувати зниження мотивації до навчання під впливом дезінформації. Дослідження, присвячені пандемії COVID-19, опосередковано підтверджують такий зв'язок.

Для зменшення ризиків важливо розвивати критичне мислення, медіаграмотність, навички усвідомленого цілепокладання та смислотворення.

Література

1. Результати опитування української молоді 2024 – mriemotadiemorazom. (б. д.). mriemotadiemorazom. <https://is.gd/kLFHqG>
2. Cayubit, R. F. O. (2024). The impact of COVID-19 anxiety on the academic motivation, life-orientation, and meaning in life of university students. *Discover Psychology*. 4(1). <https://doi.org/10.1007/s44202-024-00298-0>
3. Dong, J., Manning, K. Q., & Wang, C.-H. (2024). The influence of adjustment, mental health and motivation on graduate student learning strategies during COVID-19. *Discover Psychology*. 4(1). <https://doi.org/10.1007/s44202-024-00314-3>

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Uniwersytet
Pomorski
w Słupsku**

**Дипломатична
академія
України**

**University of
Reading**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE
Faculty of Humanities and Pedagogy
Department of Philosophy and International Communication**

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025